

ob Ulici Vide Pregarteve dva bloka s 60 stanovanj
in ob Povšetovi ulici dva bloka s 60 stanovanj.

Letos bomo torej začeli graditi stanovanjske hiše za 265 stanovanj.
Ob Kavčičevi ulici bomo zgradili tudi otroški vrtec.

Zivahna je tudi gradbena dejavnost zasebnih lastnikov stanovanjskih
hiš, kar bo precej ublažilo stanovanjsko stisko.

Z nadaljnjo tako živahno graditvijo stanovanjskih hiš bomo v prihod-
njih letih postopoma ublažili pomanjkanje stanovanj. To bo mogoče, če
bodo delovni kolektivi še nadalje kazali toliko razumevanja za vlaganje
sredstev za stanovanja, kakor so ga v zadnjih letih. Ob upoštevanju novih
predpisov o normativih za graditev stanovanj bo mogoče z manj sredstvi
zgraditi več še zmeraj udobnih in zdravih stanovanj ter tako zelo ublažiti
stanovanjsko stisko.

Vili Strašek

Varujmo kulturne ostaline

Naselja — mesta in vasi — so po svoje nekaj živega; rodijo se, rastejo
— živijo, pa tudi usihajo, se starajo in mro. V najstarejši zvezi s človekom
so, ki jih je ustvaril. Zato se zdi, kakor da so po njem povzela življenjska
obdobja — mladost, zrelo dobo in starost.

Velika zakonitost je skrita v tem zaporedju — zakonitost razvoja.
Razvoj pa je lahko dolg, tisoletlja trajajoč proces, ali pa razmeroma kratko,
le nekaj stoletij dolga obdobje. Najrazličnejši so vzroki, ki pospešujejo ali
ovirajo to rast, odleča pa družbeni razvoj, ki zajema tudi vse vzroke in
posledice gospodarskih sprememb, vsakočrtno podoba kulture in poli-
tično ureditev.

Velike naravne katastrofe večkrat uničijo mesta, ki bi sicer še dolgo
živela. Najbolj izrazit primer takega konca so tolikokrat omenjeni Pompeji,
na domačih tleh pa med najznačilnejšimi razvaline Dva grada v Istri, kjer
je vretoče naseelje zaradi kuge popolnoma izumrlo. Vojske podirajo mesta,
ljudje pa jih vedno znova pozidajo, potresi jih rahljajo in požari pepelijo,
uničijo pa jih težko. V minulih vojni do tal razdejana Varšava je vstala iz
razvalin, Poljaki so jo pozidali z ljubeznijo, ki nima primera v zgodovini.
Natančno po starih vzorcih so obnovili cele mestne četrti, znamenito Staro
mesto pa je spet zaživelo v tradicionalnem utripu. Morda je prav Varšava
najbolj zgovoren primer, kaj pomeni mesto ljudstvu, zlasti še, če je to
glavno mesto. Ves narodni ponos, neumljivo trdoživost, vero v razvoj in
blaginjo ter nove odnose so Poljaki vložili v ta ogromni obnovitveni napor.
Zato je zgodovina mest zgodovina ljudstev. Glavno mesto je tako rekoč
narodova hiša, njegova reprezentančna zgradba, ne glede na to, da je tudi
sicer vozlišče gospodarskih niti, srce industrije in središče kulture.

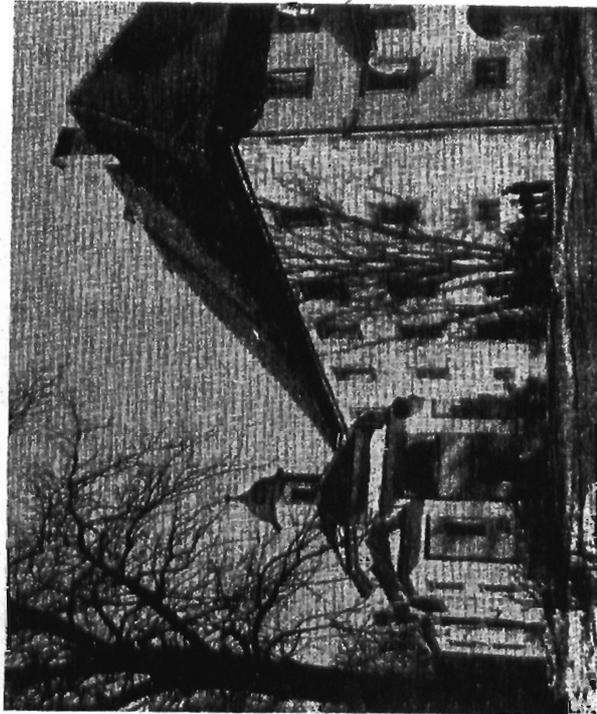
Če pogledamo domačo občino v tej luči se nam pokaže njen razvoj
kot logična posledica razvoja mesta, ki že 800 let stoji na križišču potov
sever — jug — vzhod in se krepi ter raste, kot se razvija vse ljudstvo, ki

46

KOVSČANSKA KROVILKA
LETO u 1958

ga vedno znova pomlaja. Ljubljana je v stoletjih prerasila srednjeveško
obzidje, se razšla na Novi trg, po potresu položila novo zasnovano svojemu
razvoju, premaknila svoje središče, ustvarila iz vasi predmestja in iz
predmestij razširila samo sebe. Tudi sedanje Moste so bile nekdanj vas ali
skupina naselij, katerih imena so še zdaj v rabi za posamezne dele občine,
n. pr. Selo, Vodmat, Kodeljevo itd. Nenehna rast Most, ki je dobila zlasti
s ponovno ustanovitvijo občine nov podnet, dobesedno iz dneva v dan
spreminja obliče naseelja. Prav ta nagli razvoj pa nam nalaga novo dolž-
nost, namreč skrb za tiste drobne ostaline preteklih kultur, ki same po
sebi ne pomenijo pomembnejšega kulturnega spomenika, pomagajo pa
raziskovalcu in domačinu, da si laže ustvarita popolnejšo zgodovinsko
podobo domačega kraja.

Na programu so obsežna komunalna dela, graditev predvsem stano-
vanjskih hiš, dalje mostu čez Ljubljaničo, ureditev športnega parka itd.
Vsa ta dejavnost bo bistveno posegla v podobo naselij naše občine. Ne-
dvomno zaradi nje ne bodo v nevarnosti kulturni spomeniki prvega reda,
kakršni so n. pr. grad na Kodeljevem, na Selu ali na Fužinah, padla pa bo
ta ali ona kmečka hiša, ker se mesto pač širi, iz zaostalega predmestja pa
se poraja urejeno naseelje.

Baročni dvorec na Kodeljevem (grad: krej je dobil ime po graščaku)

47

Ali je taka kmečka hiša, zvegana podrtija z vlažnimi zidovi in večkrat še s slamnato streho, lahko kulturni spomenik? V nekaterih primerih, ko gre za značilno obliko stavbe ali za ostanke izginulih vrst stavb, je lahko tudi kmečka hiša kulturni spomenik. Lahko je tudi v skupini, v naselju, pa tudi sama, pač glede na lego v pokrajini, spomenik domačijske narave, krajinsko pomemben člen. Izmed hiš, ki jih bodo v bližini prihodnosti na ozemlju mošćanske občine podrli, verjetno ni nobena take vrste spomenik. Zaradi njihove odstranitve se bo sicer spremenila podoba naselja, ki pa se je že tako spreminjala s posegi v preteklosti, saj lahko le še poznavalec zazna sled, kako se je prvotno vrstila vas v spodnjem Selu. Za temi hišami ne bomo žalovali.

Zal pa bi nam bilo lahko, če ne bi iz njih rešili tistih elementov, ki pričajo o likovni ustvarjalnosti človeka v prejšnji dobi, bivajočega tu. To je bil kmet, ki je stoletja oral zemljo, na kateri so zrastle in še rastejo nove stavbe; ni imel dovolj gmočnih sredstev, da bi popolneje izrazil svojo likovno voljo. Njegov tlačitelj v preteklih stoletjih, fevdalec-graščak, si je zgradil utrjene, razkošne in tudi umetnostno pomembnejše zgradbe, dvorce in gradove, ki so dandanes več ali manj v seznamu kulturnih spomenikov. Skromni likovni izrazi našega malega človeka, ki so za nas tembolj pomembni, pa so v nevarnosti, da izginejo. Zato je naša dolžnost — dolžnost naslednika kmeta na tej zemlji, ki jo je on stoletja pojil s svojim znojem, delovnega človeka, da ukrene nekaj za zaščito teh stvari.

Gre predvsem za posamezne sestavne dele arhitekturnih lupin, kakršne so na primer: profilirani podboji, kamniti okenski okvirji, portali, največkrat z letnico, kovane mreže na oknih, tolkači, vodnjaki, okensko okovje, stare kljuke, lončene pečnice itd. Drobní uporabni predmeti, na katerih je naš človek pokazal svoj likovni nazor, svoje nagnjenje do silovitosti, svoj temperament in voljo, da si — čeprav s skromnimi sredstvi — prijetno uredi in olepša svoje vsakdanje bivališče. Ti predmeti sami na sebi navadno nimajo kakšne absolutne muzejske ali spomeniške vrednosti. Preprost kamnit podboj iz 19. stoletja, profiliran baročni okenski okvir ali preprost vodnjak niso predmeti, ki bi jih lahko razstavili v muzeju ali posebej zaščitili. Če pa jih zavržemo, za vedno izgubimo del tiste podobe, ki jo je ustvaril naš človek v minulih stoletjih in se je sčasoma strnila v pojem nečesa domačega, slovenskega. Zato jih ne bomo zavržli.

Občina kot investitor ali vsaj kot naročnik namreč lahko vsak trenutek zahteva od projektanta, da uporabi pomembnejše predmete pri novih projektih. Priložnosti za uporabo je mnogo. Ostanke baročnih stebrov, kamnite podboje vrat in tudi okenske okvire je mogoče uporabiti kot sestavni del n. pr. trafike, prodajalne časopisov, tramvajske čakalnice in podobno. Seveda je pri tem velika nevarnost, da postane takšna rešitev ponesrečeno kopiranje starega, psevdo stilni spaček. Zato pa naloga, ki jo mora izpolniti arhitekt, kako je treba uporabiti star gradbeni člen, ni lahka in zahteva, da ustvarjalec dobro pozna stilni razvoj in hkrati sodobno ustvarjanje.

Velik mojster za reševanje takšnih nalog je bil profesor Plečnik. V Ljubljani je vse polno kotičkov, kjer so po njegovi zaslugi znova oživelí stari zavrženi kamni. Še prav zadnji čas je uporabil v novo urejenih križankah stebriče iz starega knežjega dvorca iz 17. stoletja. Dvorec je stal na prostoru sedanje stavbe univerzitetne knjižnice. Mojster Plečnik je

Kapitel stebriča: našli so ga pri podirtanju kovačnice na Selu — Starinski vodnjak v Slapovačarjevi ulici

uporabil stare okenske mreže in plastike, spomeniško dovolj pomembne predmete pa je razvrstil v lapidariju. Tudi stari portali hiš okrog Figovca in Figovca samega so dobili svoje mesto deloma v novi funkciji pri prehodu iz Kržiževniške ulice na Graben ali pa kot okameneli stražarji preteklosti v križevniškem zidu. Mojster je tako ohranil mladim Ljubljancem priče Prešernovega in Vodnikovega časa, Ljubljani pa podaril s festivalnim prostorom in letnim gledališčem nov biser v baročni ogrlici poti, ki drži s Trga revolucije mimo Napoleonovega spomenika čez Ljubljano v staro Ljubljano ali na Grad.

Golo posnemanje Plečnikovih prijemov najbrž ne bi rodilo enako vrednega sadu; nedvomno pa je še mnogo načinov, da se ohranijo arhitekturni členi v novi funkciji. Odkriti jih mora arhitekt-ustvarjalec s tankim posluhom za likovno govorico intimnih, drobnih predmetov preteklosti. Prav gotovo imajo tudi ti svoje mesto v sodobno urejenem naselju, kakor ga imajo n. pr. umetnine v stanovanju. Če je dandanes v sodobnem stanovanju star kip, stilni stol ali stara preproga tisti akcent, s katerim dandanašnji arhitekt zavestno gradi ravnotežje nasprotij, zakaj ne bi bili takšni poudarki v naselju stari vodnjaki, stebri ali portali!

Predmetov, o katerih govorimo in ki bi bili v nevarnosti, v Mostah ni mnogo. Po kakovosti ne segajo nad raven podobnih izdelkov drugje po Sloveniji; dolžni pa smo ohraniti vsaj tisto malo, kar se je prebilo po stoletnem razvoju v naš čas. S tem bomo ohranili del ljudske kulture, droben delček v pisnem mozaiku zgodovine našega človeka.

Ključ, da je treba ohraniti nekatere skromne mošćanske starine, ni ostal brez odmeva. Nasprotno. Dobil je svoje mesto v naši kroniki, ki naj odseva dogajanja v naši občini čimbolj na široko, pa tudi globoko. Še več. Naletel je na popolno razumevanje in podporo občinskega ljudskega odbora. Kako?

Ureditev križiška Pokopališke ulice in Zaloške ceste je ena izmed nalog, ki si jih je zastavil občinski ljudski odbor ali svet za komunalne in gradbene zadeve v letošnjem načrtu. Na prostoru med Zaloško cesto in Ulico Vide Pregarčeve bodo zrasti trije sodobni večnadstropni stanovanjski bloki. Doselej zanemarjen kraj s staro žago in neurejeno potjo ob nji bo dobil nov akcent v obliki prepotrebnihih stanovanjskih hiš s sodobno urejenim okoljem. Graditev je bila določena že za letos, zato je bilo nujno

potrebno čimprej podreti stara postlopa, ki so doslej ovirala ureditev tega dela Mosta.

Stanovanjska zadruga uprave za ceste OILO je prevzela to delo, padla je kovčnica in unaknila se je lopa ob žagi. Med podiranjem so se pokazali zanimivi ostanki starejše arhitekture — kapiteli in baze ter slopi. Kamniti, lepo obdelani, z dveh strani ravni kapiteli stebričev in baze so bili uporabljeni kot pripravna podlaga za lesene nosilce lope. S svojo obliko kažejo na starejši izvor; nastali so morda celo v 18. stoletju in utegnejo biti ostanki stare hiše, ki je stala poprej na tem kraju, če niso bili preneseni od drugod. Sosedna stavba je imela portal z letnico 1796. Če so kapiteli in baze ter slop v resnici ostanki stare kmečke hiše, potem bi lahko sklepali, da je bila stavba razmeroma kakovostna, za vaške razmere kar ambiciozna. Prezgodaj bi bilo trditi karkoli, dokler ni stvar natančneje raziskana, jasno pa je, da je najdeno ostanke vredno ohraniti, čeprav izvirajo od drugod.

O najdbi so poročali tajniku ObLO tovarišu Strašku, ki je pri reševanju tega vprašanja nudil vso pomoč in tako je načelnik sveta za gradbene zadeve in komunalo tov. Tretčelj z vsem razumevanjem odločil, da je treba ostanke ohraniti.

Vse pomembnejše gradivo, ki bo sčasoma prišlo na dan tudi pri podiranju drugih gradb, bodo odslej zbirali na enem kraju, da ga bo mogoče uporabiti, ko se bo pokazala potreba.

Milan Zeleznik

Razvoj Most

(Nadaljevanje in konec)

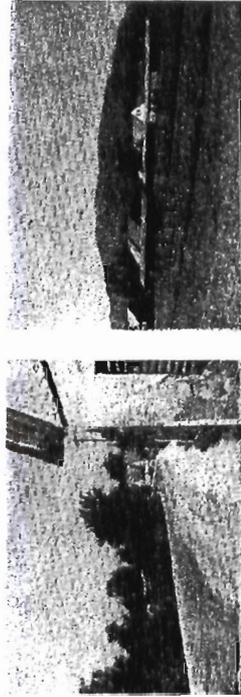
Moste in Selo sta ostala vaško naselje še dolgo proti koncu 19. stoletja. Njena ruralna funkcija ni bila pretrgana, kar je dobro vidno tudi iz gradbenega razvoja. Kolikor so gradili do takrat, so stavbe nastajale le vzdolž Zaloške ceste in le nekatere v stran od nje, kar dokazuje, da so zemljišča tako rekoč nespremenjeno obdelovali kakor v dobi franciscejskega katastra. Za dobo do leta 1880 ne moremo trditi, da bi bil prostor sedanjih Most povezani z življenjem mesta, saj je bil tedaj tudi zahodno od njih Vodmat še zmeraj vaško naselje.

Obseg sedanjih Most se pojmovno in tudi ploskovno razlikuje od starih. Razlikovati moramo Moste v ožjem pomenu in Moste v širšem pomenu besede. Po pojmovanju ljudi so »prave« Moste le tisti del naselja, ki se razprostira na prostoru vzhodno od dolenske železniške proge in ki ga na severu omejuje železnica proti Zidanemu mostu, na jugu pa Ljubljani. Ta pojmovna omejitev se nanaša na prvotni kmečki naselji Moste in Selo ter na neposredno obrobno zemljišče, zlasti proti zahodu, do stika z vodmatskimi zemljišči. Vidimo, da je ljudska omejitev moščanskega ozemlja pravilna, saj se opira na stari kmečki naselji in njuna zemljišča. Dandanes pa imena Moste ne uporabljamo le za ta razmeroma majhen prostor, marveč se je na podlagi politično-upravnih sprememb

(nove občine in s tem v zvezi teritorialne spremembe) preneslo tudi na naselje severno od železnice (Zelena jama) ter na desni breg Ljubljani. Tako je že stara moščanska občina, ki je bila leta 1935 priključena k Ljubljani, med drugim obsegala Zeleno jamo in Kodeljevo, prav tako kakor sedanja. Če govorimo o razvoju Most kot naselja, ne smemo upoštevati le starih Most, marveč tudi Zeleno jamo in Kodeljevo, ker sta bila stavbni in funkcijski razvoj vselej vzporedna na podlagi življenjskih in politično-upravnih dogajanj. Vse tri enote so sicer različne po dobi nastajanja, so pa v nekaterih pogledih, če že ne spojile, pa vsaj dopolnjevale in končno postale na podlagi upravnih sprememb enota, ki jo moramo upoštevati z vsemi posledicami vred.

Jasno sliko o začetkih razvoja novih Most dobimo v dobi, ko pride do spajanja kmečkih Most in Sela — okrog leta 1850. Tedaj so zgradili nekaj domov, ki so prvi zvezni člen; pozneje, do leta 1900, pa so sledili še drugi domovi, tako da je bilo ob koncu 19. stoletja že mogoče govoriti o občestni povezavi obeh naselij. Vse stavbe, ki so jih zgradili v petdesetih letih minulega stoletja med Mostami in Selom, so kmečke in naslonjene le na Zaloško cesto. Ze iz tega vidimo, da pomenijo povezavo starih občestnih naselij v smeri ceste, medtem ko je ostal prostor v stran od Zaloške ceste še nezazidan. Odgovor na vprašanje, kakšno funkcijo so imele te nove stavbe, zveemo iz tega, da so bili njihovi lastniki kmetje, ki so imeli obdelovalno zemljo severno od prvotnih Most ali Sela. V vsem vzhodnem delu Zaloške ceste odkrijemo le eno izjemo v tisti dobi, vendar brez povezave s kmečkim življenjem, kar se opazi lahko takoj še dandanes v sklenjeni zazidavi sedmih hiš. To so tako imenovani Ladelci, kjer je očitno, da je bila prvotna funkcijska enotna stavba pozneje razdeljena med več lastnikov, izmed katerih imata dva tudi zemljo. Po pripovedovanju ljudi, lastnikov hiš, je bila tu manjša izdelovalnica vate, zato so to hišo ali sedaj hiše imenovali »vattfabrika«.

Istovetnost razvoja Zaloške ceste pa zaman iščemo v zahodnem nadaljevanju ceste od Sela proti Ljubljani. V tem delu se cesta močno razlikuje od doslej opisanega dela. Vzhodni del je bil pri graditvi do leta 1900 navezan sam nase, to se pravi, da so nove stavbe gradili prebivalci — kmetje, pri čemer so imeli neruralni momenti le najmanjši vpliv. Vpliv mestnega aglomerata in njegovega življenja se tako rekoč ne čuti in zato ostane ta del Zaloške ceste po svoji funkciji še nadalje

Zaloka cesta, vzhodni del — kozoletci v ozadju kmečkoga dela Zaloške ceste

Bernčekova ulica — Vodmatska ulica

kmečki. Drugačen pa je bil razvoj v zahodnem delu v smeri povezovanja z Ljubljano, kar vidimo po eni strani že v delno strnjeni zazidavi. Stavbe, četudi prav tako kakor v vzhodnem delu po veliki večini pritične, niso namenjene le za stanovanja ali kmetijske potrebe, marveč so jih delno že, ko so jih gradili, namenili tudi n. pr. za obrt ali manjše prodajalne. Reči moremo, da sta bila na Zaloški cesti že okrog leta 1900 dva funkcij-sko različna dela; vzhodni čisto kmečki in zahodni, kjer se kmečki element prepleta že z drugimi, n. pr. z obrtniškim.

To potrjuje socialno-strukturna slika Zaloške ceste, ki se nanasa na ljudi, prvotne lastnike (graditelje) hiš. V zahodnem delu so med lastniki hiš omenjeni predvsem obrtniki (gostilničarji, čevljarji, mizarji itd.), v trgovini zaposleni in nameščenci, medtem ko je kmečkih prebivalcev le pet. Nasprotno pa v vzhodnem delu prevladujejo posestniki z obdelovalno zemljo, med katerimi pa jih je precej, ki omenjajo kot sekundarno zaposil-tev n. pr. obrt, zaposlenost v javni službi itd., toda obdelovanje zemlje je še zmeraj daleč na prvem mestu. Razlike so opazne tudi pri številu stano-vanj, ki odpadejo na posamezne hiše v obeh delih ceste. Mnogo več jih odpade na eno hišo v zahodnem delu kakor pa v vzhodnem, kjer nasploh prevladujejo enostanovanjske hiše, kar je pač značilnost kmečkega doma.

Gradbena dejavnost je bila na Zaloški cesti v posameznih raz-dobjih dokaj različna. Kako je ta cesta, ki je najstarejša v Mostah, nastajala, najbolje kažejo statistični podatki. Izmed 172 stanovanjskih in poslovnih stavb jih je bilo do leta 1880 zgrajenih 52 (30,2%), v letih od 1881 do 1900 46 (26,8%), od 1901 do 1918 17 (9,8%), od 1919—1941 40 (23,3%) in v letih 1942—1954 17 (9,8%). Vidimo, da je gradbena dejavnost najživahnejša v obdobju 1881—1900. Toda same številke ne nudijo pra-vilne slike, ker niso gradili ob vsej cesti enakomerno, marveč predvsem v zahodnem delu, medtem ko v vzhodnem delu prevladujejo graditve pred letom 1880. Na drugem mestu je obdobje od 1919 do 1941. Tedaj so gradili ob vsej cesti precej enakomerno, najbolj pa v srednjem delu; gradili pa so predvsem obrtniki, trgovci in javni nameščenci. Največ stavb so zgra-dili v letih 1926, 1927 in potem po gospodarski krizi od leta 1933 do 1936. Razumljivo je, da je bila gradbena dejavnost v obdobju od 1901 do 1918 slabša; gradili so pravzaprav le do prve svetovne vojne. Razmeroma majhen odstotek zgradb odpade na zadnje obdobje 1942—1954. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da je to obdobje zelo kratko in da so takoj po osvoboditvi prezidavali in gradili predvsem poslovne zgradbe raznih go-spodarskih podjetij.

Dober primer zgraditve ulice v dveh različnih dobah je Ulica Vide Pregarčeve. V zahodnem delu so v veliki večini hiše, zgrajene od leta 1901 do 1912, medtem ko je bil vzhodni del zgrajen skoraj ves od leta 1930 do 1936. Značilna je stavbna podoba ulice. V starejšem delu je zastopana sklenjena zazidava več enonadstropnih hiš na obeh straneh ceste. Z obliko, enakomerno višino in prostornostjo hiše opozarjajo, da je pri zidanju — četudi niso bile sezidane istočasno — prevladoval osebni namen: zgraditi nekakšne manjše »stanovanjske kasarne«. Iz pripovedovanja pa zverno, da je ta del ulice zgradil skoraj ves en sam lastnik (Predovič, staro ime ulice: Predovičeva ulica), ki je hotel v stanovanjskih hišah naloziti denar, da bi se mu obrestovale. V vzhodnem delu je zastopan neskljenjeni sistem;

posamezne hišice in manjše vile so ločene med seboj z vrtovi in dvorišči. Socialna struktura lastnikov je zelo različna. Zastopane so najrazličnejše plasti prebivalstva, v vzhodnem delu pa prevladujejo upokojenici. Vse hiše, razen treh, bodisi nadstropne bodisi pritične, imajo po več stanovanj (3 do 12), ki pa niso velika, kar je tudi dokaz, da so bile hiše ob graditvi namenjene potrebam po skromnih stanovanjih. Do leta 1954 so v ulici zgradili 39 hiš.

Izrazita je Poljska pot, ki je nekakšno vzhodno nadaljevanje prejšnje ulice. Nastala je hkrati z železniško progo proti Zalogu, na južni strani pa jo omejujejo zemljiška posestnikov vzhodnega dela Zaloške ceste. Stavbe, ki bile večidel zgrajene med obema svetovnima vojnama (izmed 26 jih odpade na to obdobje 18 ali 69,2%) so razen treh vse pritične in nad-stropne. Lastniki so iz različnih plasti prebivalstva; med njimi so obrtniki, trgovski nameščenci pa tudi delavci, toda ti samo v skrajnem vzhodnem delu, pač tam, kjer je bilo zemljišče zaradi večje oddaljenosti najcenejše. (Sprva, v stari Jugoslaviji, so si delavci postavili samo barake.) Vsa ulica je značilen primer počasne graditve, kar je treba pripisovati temu, da je ulica odmaknjena.

Med starejše ulice moramo prišteti Društveno ulico (vzporedno z Vodmatsko). V njej je razen dveh hiš samo pritične stavbe. Izmed 32 sta-novanjskih hiš jih je bilo od leta 1880 do 1900 sezidanih 27 ali 84,3%, v letih 1901 do 1918 štiri ali 12,5% in ena je bila zgrajena leta 1935 (3,2%). Hiše, ki so delno zidane sklenjeno, imajo malo stanovanj; največ hiš je enostanovanjskih. Med lastniki so na prvem mestu nameščenci in obrtniki.

Skrajna zahodna ulica »pravih« Most je Vodmatska, pravokotna na Zaloško cesto. To je prav tako kot Društvena ulica skupina pritičnih hiš, toda večstanovanjskih; enonadstropne hiše so redke. Največ lastnikov je iz vrst nameščenec in upokojenec, precej pa je tudi obrtnikov. Značilno je, da jih večina omenja kot sekundarno zaposlitev obdelavo zemlje (posestnik). Toda ta omemba je prav tako kakor v drugih ulicah skoraj brez pomena, ker gre večinoma je za večje ali manjše vrtove ali stavbne parcele ob hišah, ne pa za kmečko posest. Največ hiš izvira iz let 1901 do 1918 (pravzaprav do začetka prve svetovne vojne); to je 15 stavb (50%). Na drugem mestu po številu so hiše iz let 1880 do 1900 (9 ali 39%), na tretjem iz let 1919 do 1941 (5 ali 16,6%) in na zadnjem iz dobe pred letom